

Friends of the Earth International

food&water europe

SOS
save our seeds

GMWATCH

Rettet den Regenwald e.V.

11.11.11

VECHT MEE TEGEN ONRECHT

BIOFORUM
VLAANDEREN VZW

Koepelorganisatie van de biologische voeding en landbouw

Broederlijk Delen
OMDAT HET ZUIDEN PLANNEN HEEFT

vredesellanden

Friends of the Earth
Vlaanderen & Brussel

Brussel, 7 maart 2011.

Geachte retailer,

Verzoek om RTRS-gecertificeerde soja af te wijzen

We schrijven u in verband met het nieuwe label voor 'verantwoorde' soja, dat dit voorjaar in verschillende Europese landen wordt gelanceerd. De ondertekenende organisaties staan niet achter de Ronde Tafel voor Verantwoorde Soja (RTRS), het initiatief waar het uit voortkomt. Het maakt volgens ons geen einde aan ontbossing, het bestempelt genetisch gemanipuleerde Roundup Ready soja als 'verantwoord' en "duurzaam" en het leidt de aandacht af van echte oplossingen voor de problemen die met de grootschalige teelt van soja gepaard gaan.

De RTRS is internationaal verworpen door 230 maatschappelijke organisaties in meer dan 30 landen.¹ Deze organisaties geven aan waarom afnemers niet achter de RTRS zouden moeten staan, zoals:

- Opnemen van GGO- soja productie als 'verantwoord', terwijl aan deze productiewijze nog verschillende problemen gekoppeld zijn.
- Geen bescherming van de lokale bevolking of de volksgezondheid tegen de effecten en de uitbreiding van de sojaproductie (Veel soja die in aanmerking komt voor een RTRS label, is geproduceerd onder omstandigheden die strijdig zijn met de mensenrechten en die grote schade aanrichten aan lokale gemeenschappen).
- De zwakke criteria over ontbossing, waardoor bossen en andere kwetsbare gebieden niet beschermd worden tegen de uitbreiding van de sojateelt, waarmee deze bijdraagt aan de opwarming van de aarde en de vernietiging van de biodiversiteit.
- Nagenoeg geen maatschappelijk draagvlak voor dit initiatief, zeker niet in de productielanden.

Retailers geloven misschien dat deelname aan de RTRS leidt tot verbetering van de criteria. Helaas tonen ervaringen aan dat dit niet het geval is. In plaats van beter te worden is de RTRS-standaard in elke onderhandelingsronde verder verzwakt. Zo waren de criteria over arbeidsomstandigheden en landrechten in de versie van 2010 zwakker dan die in 2009.^{2 3}

Verder zijn de systemen voor monitoring en naleving van de regels niet adequaat. De huidige RTRS standaard van 2010 maakt niet duidelijk wie de omzetting van bossen en andere kwetsbare gebieden gaat monitoren. Hoe betaald gaat worden voor deze monitoring, of er onafhankelijke controle op de criteria plaatsvindt, of wat er gebeurt als niet aan de criteria wordt voldaan. De formulering in het lastenboek, blijft uitermate vaag: "Van producenten wordt verwacht dat ze werken aan een proces van continue verbetering. Voor de groep certificering dient monitoring op groepsniveau plaats te vinden, voor zover van toepassing."

Samengevat: de RTRS standaard voldoet aan geen enkele definitie van "duurzaamheid" of "verantwoordelijkheid".⁴ Bovendien doet het label niets aan de gevolgen van de uitbreiding van de

¹ Open brief: Growing Opposition to Round Table on Responsible Soy. Juni 2010.

<http://www.gmfreeze.org/page.asp?ID=431&iType=1079>

² RTRS Principles and Criteria for Responsible Soy: Field Testing Version. GA-OUT-01.2-ENG May 28, 2009.

³ RTRS Standard for Responsible Soy Production Version 1.0. RTRS_STD_001_V1-0_ENG. June 10, 2010.

⁴ RTRS Standard 1.0. RTRS_STD_001_V1-0_ENG_for responsible soy

sojateelt, zoals verdrijven van gemeenschappen en kleine boeren, aantasting van de voedselzekerheid en de negatieve effecten op sociale omstandigheden en gezondheid.

Het opnemen van een GGO-vrije optie in het certificeringprogramma⁵ kan de bezwaren tegen het certificeren van GGO soja als 'verantwoord' niet wegnemen. De problemen zijn:

- De bulk van de RTRS soja zal GGO zijn.
- Breed wetenschappelijk onderzoek toont aan dat GGO soja samen met het herbicide glyphosate/Roundup waarvoor het ontworpen is, onaanvaardbare schade aanrichten aan menselijke en dierlijke gezondheid en het milieu. De tolerantie tegen glyphosaat leidt tot intensief gebruik van herbiciden op grote schaal, vaak per vliegtuig, waardoor water, bodem en lucht vervuild raken, voedselgewassen vernietigd worden en aanleiding geeft tot gezondheidsproblemen bij mensen.⁶
- Voortdurend gebruik van glyphosaat veroorzaakt een toename van glyphosaat-resistente onkruiden. Dat leidt tot gebruik van meer en andere bestrijdingsmiddelen – waaronder mengsels van oudere en bijzonder giftige herbiciden.⁷
- De bodem wordt vergiftigd, raakt uitgeput en er groeien geen andere gewassen meer (een proces dat bekend staat als woestijnvorming).⁸

Vanwege al deze problemen is er een grote en groeiende weerstand in de soja producerende gebieden van Zuid-Amerika tegen het GGO soja/glyphosaat model van landbouw.^{9 10 11} In Europa is de weerstand tegen GGO voedsel groot bij de consument en deze weerstand groeit. De Eurobarometer 2010 toont dat de meerderheid van de Europeanen (66%) zich zorgen maakt over GGO producten in levensmiddelen. Dat is een stijging ten opzichte van 2005.¹²

In dit licht kan het voornemen van de RTRS om GGO soja te labelen als 'verantwoord' beschouwd worden als bijzonder misleidend. In verband gebracht worden met de RTRS en met het gebruik van soja met het RTRS label, vormt een risico voor uw merk of bedrijf. We vragen u om initiatieven te nemen zodat de producten in uw schappen geen RTRS-gecertificeerde soja bevatten en dat uw zuivel, vlees en eieren afkomstig zijn van dieren die niet zijn gevoed met RTRS-gecertificeerde of andere vormen van GGO soja.

production. Juni 10, 2010.

http://www.responsiblesoy.org/index.php?option=com_docman&task=doc_download&gid=275&Itemid=40&lang=en

⁵ De voorgestelde GGO-vrije module van de RTRS standard wordt genoemd in RTRS Chain of Custody Standard Version 1.0, van augustus 2010. Deze wordt niet genoemd in RTRS Accreditation and Certification Standard for Chain of Custody Certification Versie 2.0, uitgave november 2010. Beide documenten zijn te vinden op www.responsiblesoy.org. Wij concluderen dat de GGO-vrije module in de praktijk niet bestaat.

⁶ Antoniou, M., Brack, P., Carrasco, A., Fagan, J., Habib, M., Kageyama, P., Leifert, C., Nodari, R., Pengue, W. 2010. GM Soy: Sustainable? Responsible? GLS Gemeinschaftsbank and ARGE Gentechnik-frei. <http://bit.ly/9D9J2k>

⁷ Antoniou, M., et al., op. cit.

⁸ Antoniou, M., et al., op. cit.

⁹ Zie bijvoorbeeld: 'Interviews with people affected by glyphosate spraying on GM soy.' 2010.

<http://www.gmwatch.org/component/content/article/12479-reports-reports>

¹⁰ Webber, J., Weitzman, H. 2009. Argentina pressed to ban crop chemical after health concerns. Financial Times, May 29. <http://www.gene.ch/genet/2009/Jun/msg00006.html>

¹¹ Romig, S. 2010. Argentina court blocks agrochemical spraying near rural town. Dow Jones Newswires, March 17. <http://bit.ly/cg2AgG>

¹² Special Eurobarometer Report 354-73.5. Food-Related Risks. Fieldwork: June 2010
Publication: November 2010. http://ec.europa.eu/public_opinion/archives/ebs/ebs_354_en.pdf

Wij realiseren ons dat dit niet gemakkelijk is, maar wij menen dat er alternatieven bestaan door gebruik te maken van lokale eiwitten, eventueel aangevuld met niet-GGO soja, gecertificeerd volgens de Basel-criteria. De Belgische en Vlaamse NGO's zijn bereid om hier samen met u over na te denken.

We vinden het van belang dat het publiek niet misleid wordt met claims dat geïmporteerde RTRS soja duurzaam of verantwoord is. We zullen de consumenten waarschuwen dat ondanks misleidende promotie, de bulk van de RTRS gecertificeerde soja zal bestaan uit GGO soja, bespoten met giftig Roundup en geproduceerd in enorme industriële monoculturen.

Graag vernemen we uw reactie, die we ook graag zouden publiceren.

Hoogachtend,

Corporate Europe Observatory
European Coordination Via Campesina
Friends of the Earth International
Food and Water Watch Europe
GM Watch
SOS Save Our Seeds
Rettet den Regenwald
Salva la Selva - Rainforst Rescue - Global Forest Coalition

Voor België:

Jan Vannoppen, directeur VELT
Leen Laenens, directeur BioForum
Jean-Pierre De Leener, beleidsmedewerker NGO-koepel 11.11.11.
Luuk Zonnenveld, directeur Vredeseilanden
Luc Vankrunkelsven, medewerker Wervel en Brazilië-expert.
Lies Couckuyt, medewerker landbouwwerkgroep JNM (Jeugdbond voor Natuur en Milieu)
Thierry Kesteloot en Saar Van Hauwermeiren, Oxfam-in-België
Lieve De Kinder, Friends of the Earth, Vlaanderen en Brussel
Jo Dalemans, beleidsmedewerker Rurale Ontwikkeling, Broederlijk Delen
Koos van Schie, Belgische antenne van AEFJN (Africa Europe Faith and Justice Network)

Contactadres: Luc Vankrunkelsven, Wervel, Edinburgstraat 26, B-1050 Brussel; luc@wervel.be